

РЕЦЕНЗИЯ

**на дисертационния труд
на докторантката на самостоятелна подготовка
Цветана Красиминова Гигова
„Специфика на клавирия изсьпровод при работа
с медни духови инструменти”
за присъждане на образователната и научна степен „доктор”,
научна област 8. Изкуства, професионално направление 8.3
Музикално и танцово изкуство, докторска програма „теория и практика
на изпълнителското изкуство”**

Рецензент: проф. д. изк. Филип Павлов
жив. в гр. София, ж. к. Младост 3, бл. 317,
вх. А, ап. 3, тел. 00359 888874638,
e-mail: fpmusic49@abv.bg

Цветана Красиминова Гигова е родена през 1976 г. в Габрово. Завършва средното си музикално образование в НУМТИ „Добрин Петков”- Пловдив със специалност „пиано”. По време на своето обучение участва многократно като като солистка в концерти на Пловдивската филхармония и става първия носител на Наградата на името на Добрин Петков за музикално-изпълнителска дейност. От този период датират концертните изяви в Германия, Франция, Япония. През 1995 г. става студентка в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров” - София. Обучението в Инструменталния факултет в класа по пиано на проф. Атанас Куртев става сериозна отправна точка за бъдещото й лавитие като концертиращ артист.

Гигова участва в редица национални и международни конкурси, в които печели престижни награди. Ще изброя някои от тях: „Млади музикални таланти”, Национален конкурс „Димитър Ненов”, V национален конкурс за инструменталисти и композитори, София’97, Академичен конкурс „Отворена врата”, организиран от фондацията Ямаха’97 и др. Участва във фестивалите „Варненско лято”, Софийски музикални седмици, Дни на

камерната музика – Габрово и т.н. Представя се с успех в майсторските класове на проф. Владимир Аврамов - камерна музика, проф. Пол ван Нес - пиано (САЩ), Норман Шетлер - интерпретация на немска камерна музика (Австрия).

През 2003 г. завършва магистърското си образование в Кралската консерватория в Брюксел, Белгия при видния български пианист Боян Воденичаров. Там осъществява и своите 2 специализации: камерна музика и пиано.

Още в началото на своята дейност в Белгия, работи активно като клавирен педагог, камерен изпълнител и корепетитор на Кралския протестантски хор с диригент Даниел Бурде, с който са реализирани множество музикални проекти: концерти, фестивали и конкурси. Развива активна дейност и като вокален корепетитор. Важен момент от творческата ѝ кариера са ежегодните участия в периода 2013-15г. в международния майсторски клас за дуо - глас и пиано на името на Удо Райнеман, провеждан в Кралската консерватория и в оперния театър „Ла Моне”, Брюксел.

В продължение на 4 години Гилова е официален корепетитор на класове по вокално майсторство и акомпанятор на балетни класове в Танцовата академия. От 2012 г. до днес, е преподавател по пиано в Европейското училище в Уолуе Сент-Ламбер (Брюксел) и акомпанятор на класовете по обой, валдхорна, цугтромбон, туба, цигулка и китара в Кралската музикална консерватория в Брюксел.

Освен тези свои постоянни дейности, тя развива активна камерна концертна практика с редица певци и инструменталисти: щрайхисти и духачи, но има и самостоятелни клавирни изяви, които ѝ дават широк поглед в нейната педагогическа и научноизследователска дейност.

Последните 3 години, в тандем с проф. Люк Берже, Белгия - нейн научен ръководител, и с проф. Атанас Карафезлиев - научен консултант, тя осъществява своето изследване върху клавирната специфика при работа с медни духови инструменти. Още от пръв поглед се вижда големия обхват на нейния практически опит и натрупани теоретични знания за разнородната професионалната дейност на пианистите, заемащи щатни длъжности в сферата на висшето музикално образование. **Целта** на нейното дисертационно изследване е да представи характерни особености в работата на пианистите с медни духови инструменти в традиционна корепетиторска

дейност и, едновременно с това, да обогати знанията им в камерното музициране с тях. **Задачите**, които формулира, последователно проследяват различна проблематика и са насочени към концертното изпълнителство, като обхващат цялостно процеса от първото запознаване с материала, през съвместната репетиционна дейност до неговата сценична реализация.

Обектът и предметът на изследването са добре формулирани и аргументирано представени в развитието на дисертационния труд. Достатъчно обосновано и исторически точно се разглежда етимологията на термините, с които се определя работата на пианистите в разнородните педагогически дейности и направления и в различните периоди на развитие на камерния жанр.

Дисертантката привежда редица исторически примери и ги насочва към същината на дейността на клавирния изпълнител, която той трябва да извършва с точен професионален подход към стиловете и звукови особености на музиката от съответните епохи. Център на анализа в първата глава е изследването на промените на ролята на пианиста в музицирането с медни духови инструменти. Етапите на тази промяна последователно се изясняват и са обосновано представени с необходимия доказателствен материал.

От формална гледна точка, обаче, не считам за необходима тази пространна изчерпателност на цитираните материали и приведени десетки примери от научни изследвания и различни литературни източници. В този смисъл, представените знания са твърде обстоятелствени и техният обем може значително да се редуцира, без това да засегне качествата на авторската концепция за научен подход.

Различните позиции на клавирната дейност са част от научното изследване във втора глава, което предлага многобройни примери за непрекъснатата корекция на звуковата емисия в камерното музициране. Промените в разбирането за ансамбловост се коренят не само в натрупването на практически опит, а следва да са резултатна форма и на специфични знания за изпълнителската проблематика пред духачите в инструменталното партньорство. Изкушавам се да цитирам едно заключение на дисертантката: *„Познаването на спецификата на медния духов инструмент, а така също и на изпълнителския процес, апарата на духача и различните прийоми по*

време на свирене, подпомагат пианиста при решаването на проблемите, които възникват в съвместната работа”. Край на цитата.

Нейната гледна точка се изразява в това, да се възложи солидна отговорност на пианистите в процеса на тяхната ежедневна дейност да се запознават с методическа литература и изисквания към различни елементи от формирането на звука на медните инструменти, със спецификата на щрихите и динамичната същност на този инструментариум. Тази научна концепция се различава по същество от общоприетите образователни дейности в специализираното обучение на пианистите и залага на индивидуалното отношение към по-широки и специализирани знания.

В третата глава, особено внимание дисертантката отделя в изграждането и представянето на индивидуалните задачи, които трябва пианистът да преодолява в едновременното изпълнение с духовия инструмент. Няма съмнение, че в тази част от развитието на изследването, Гигова чувства своята увереност да излага позиции и да споделя проблематика, която очевидно е извлечена от нейната непрестанна и обемна практика с различни медни инструменти. Тези нейни репертоарни знания, които тук представя, съставляват широката ѝ научно-творческа основа и са базирани върху разнородна музикална литература за медния инструментариум. Естествено е, значително място в нея да заема анализът на творби от български композитори. Отношението ѝ към националното творчество е видно от множество сценични представления на непознати за европейските страни съвременни авторски опуси. Към тази своя дейност тя приобщава чуждестранни колеги изпълнители, което е сериозен личен творчески принос в пропагандиране постиженията на българското композиторско творчество.

В същината на излагането на аналитичния материал, представянето на пианистичната проблематика преминава в темпо „presto” и, в известен смисъл, просто се „задъхва” от неговата разнопосочност и разнородност. Няма съмнение, че всеки пример е добре премислен в своята конкретна насоченост и е в логична връзка с търсената посока на инструменталното естество, от което произтича. Очевидно е обаче, че дисертантката не е помислила за проблема пред рецензентите, когато ги натоварва с тази толкова разгърната теоретична субстанция... Обемът на представения материал с музикални примери е огромен. По мое мнение, голяма част от тях

биха влезли спокойно в раздел „Приложение”, а тяхното групиране по проблематики би представило по-действено теоретичната им принадлежност към клавирния практикум. Всеки случай, налице е логиката за тяхното представяне в дисертацията. Някои елементи би могло само да се съобщят от Гигова, след като бъдат класифицирани по избрано от нея съответно изпълнителско направление: традиционни техники, проблемни похвати, нови подходи, повтаряемост на изпълнителска проблематика в различно национално творчество и т.н.

По своето същество, представената литература - с обширен мащаб и творческа изчерпателност, показва добър поглед върху съвременното европейско музикално изкуство, свързано със създаденото и най-често изпълнявано композиторско творчество за духови инструменти и пиано. Обхваната е проблематика, откривана в редица творби - дори и само на отделен автор, която е представена в конкретни примери с техния изпълнителски анализ. Този факт красноречиво документира съществува за научното изследване личен изпълнителски практикум на Гигова.

В заключителната глава се разглеждат нетрадиционни и съвременни методи на звукоизвличане, които се свързват пряко с интонацията, с темпото и метроритъма, с динамичните амплитуди при изпълнение в разнородна акустична среда. Тази концептуалност е насочена към постигането на по-съвършено отношение в търсенето на максимална ефективност на авсамбловото единство.

Няма съмнение, че е налице една качествена научна разработка, която предлага съвременен прочит на клавирната проблематика, изходяща от музикална литература, свързана с образователна педагогическа дейност и с опуси от създадено камерно концертно творчество. По този начин се доближават границите на полезност и дисертационното изследване придобива по-съществено значение в своя информационен и аналитичен подход към представените музикални образци.

Ползваната литература, музикално творчество и методически източници при развитието на научното изследване на Гигова е от различно естество и включва достатъчно източници за информация, анализи и творчески подходи към представяне същината на разнородната проблематика на клавирното изпълнителство в камерното музициране с медни духови инструменти.

Авторефератът отразява изцяло развитието и същината на дисертационния труд. Публикациите, които са реализирани в обучителния период, са в направлението на научното развитие на дисертационния материал, отразяват негови същностни моменти и конкретно се вписват в разработваната научна тематика.

Приносният характер, представен в седем точки, има своята претенция, но е логично изведен от същината на изследването и добре защитен.

Заключение: Научната разработка има своята значимост като съвременно изследване и предлага нов подход към проблемите на клавирното изпълнение в камерното изкуство, свързано с партньорство с меден духов инструментариум. Насочеността на дисертационния труд има съществено значение и за образователната дейност, която изгражда пианистите като широкообразовани личности с водеща роля в процеса на камерното музициране. Налице са необходимите научни качества, което ми дава основание да предложа на колегите от научното жури да оценят с положителна оценка представения дисертационен труд от Цветана Красимилова Гигова и да ѝ присъдят образователната и научна степен „доктор” в музикално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

/Проф. д. изк. Ф. Павлов/

08.10.2022 г.

София

Review
of a doctoral dissertation
by the independent doctoral candidate
Tzvetana Krasimirova Gigova

“Specific features of piano accompaniment when working with brass instruments”
for awarding the educational and scientific degree "Doctor“
in the Scientific area 8. Professional department of Arts 8.3. Music and
Dance Arts, doctoral programme “Theory and Practice of the
performing arts”.

Referee: Professor Art.D. Filip Pavlov
complex Mladost, 3, block 317,
door A, ap. 3, SOFIA
tel . 00359 (0)888874638,
e-mail: fpmusic49@abv.bg

Born in 1976 in Gabrovo, Bulgaria, Tzvetana Gigova (pianist) is a graduate of the Plovdiv Secondary School of Music “Dobrin Petkov”. Following her studies in the class of Professor Julia Girginova she actively performed throughout her school years as a soloist of the Plovdiv Symphony Orchestra and consequently was awarded the First Prize in the name of the eminent Bulgarian conductor Dobrin Petkov for special achievements as a prolific and talented young pianist.

Gigova’s concert activities date back to the same school period (1994) when she toured Europe (France, Germany, Austria, with the Bulgarian Youth School Orchestra) and Japan (in the framework of an educational trip, organised by the “13 centuries Bulgaria” National Fund and the Japanese association JUSCO. In 1995 Gigova enrolled at the National Academy of Music “Professor Pantcho

Vladiguerov”, Sofia, in the piano class of Professor Atanas Kurtev and the four following years of her education were of crucial importance for her future musical and personal development.

Gigova is a laureate of numerous prizes from national and international piano competitions among which notably the following: the “Young musical talents” competition, the “Dimitar Nenov competition for young pianists”, the “Fifth National Competition for instrumentalists and composers”, Sofia, 1997, the Academic piano competition “Open Doors” organized by the Yamaha foundation in Sofia.

Gigova actively took part in several masterclasses led by Professor Vladimir Avramov (Bulgaria), Professor Paul Van Ness (USA), Professor Norman Schetler (Austria) as well as at the Varna Summer Music Festival, the Sofia Music Weeks and the Gabrovo Chamber Music Festival.

In 2003 Gigova graduated with a Master’s Degree from the Royal Conservatory of Music in the piano class of the distinguished Bulgarian musician and multifaceted pianist Professor Boyan Vodenitcharov, where later, she pursued her postgraduate education in piano and chamber music.

From the beginning of her career she has worked as a piano teacher, a chamber music performer and a collaborative pianist at the Royal Protestant Choir of Brussels under the guidance of conductor D. Burdet. Together they organised a variety of concert projects and participated in multiple choir competitions and festivals. An important highlight of Gigova’s career between 2013 and 2015 was her annual participation in the masterclasses “Udo Reinemann” voice and piano, named after the eminent German baryton and organised by the opera house La Monnaie and the Royal Conservatory of Brussels.

Apart her activity as a piano accompanist and chamber music interpreter, Gigova has been acting as a classical ballet pianist at the most renowned dance academies in Brussels.

Since 2012 Gigova has been designated to work as pianist - accompanist at the Brussels Royal Conservatory of Music and as piano teacher at the European School in Woluwe-St. Lambert, Brussels.

Since 2019 she has actively worked under the guidance of Professor Luc Bergé, Belgium (scientific tutor) and Professor Atanas Karafezliev (scientific consultant) to conduct in-depth analytical research on the specifics of piano performance in combination with brass instrument/s.

It is evident that Gigova's experience in performance and rich theoretical knowledge of the multifaceted professional activity of a pianist is related to her long lasting practice in the field of the university musical education. **The purpose** of her dissertation focuses on the examination of the problematic characteristics in pianists' traditional accompaniment work as well as broadening their professional knowledge of Chamber Music in ensemble with brass instruments. The identified **tasks** aim to define the variety of performance issues related to the entire process of preparing the repertoire for brass instrument and piano – from initial preparation to the final presentation in performance.

The scope and the subject of the research are very well covered and explored in depth throughout the dissertation. They are etymologically and historically based on the variety of pedagogic and performing pianistic activities throughout the different periods of the development of Chamber Music as a genre.

The doctoral candidate explores a multitude of examples defining the core of a professional pianist's activity and his/her approach to the stylistic and acoustic characteristics of music from diverse historical periods.

The first chapter's scope of the dissertation is focused on the analysis of the pianists' changes of role when performing with brass instruments as each stage of research is based upon clear evidence. However, from a formal point of view, I do not consider it necessary to demonstrate the abundance of numerous quotations and examples from scientific literature. In this regard the information provided is already elaborate and can be significantly reduced without causing any deterioration exposing the author's underlying concept.

The second chapter explores the different facets of pianistic activity and is accompanied by examples of the constant correction of acoustic emission in Chamber Music performance. Not only is the definition of ensemble playing and its mutability rooted in one pianist's rich practical experience but it is also designed to be the result of a broad spectrum of specialised knowledge about performance issues with brass instrument players. To quote one of the doctoral candidate's conclusions: "Knowing the specific features of the brass instrument's mechanics and the brass instrument player's performing process - his apparatus and technical interpretation methods - would help the accompanying pianist resolve some of the ensemble playing's issues".

Gigova's point of view reveals the critical responsibility accompanying pianists must have: additionally to study instructive literature and thus become acquainted with the formation of the brass instruments' sound, their phrasings and dynamic capacities. In this respect the doctoral candidate's scientific concept differs from the generally accepted educational activities as a part of the specialised pianists' studies and focuses on the piano performer's individual approach to a broader range of specialisations in his field.

The third chapter is dedicated to the individual tasks related to the professional pianist's work in ensemble with a brass player. This section of the analytical research is Gigova's strongest point, revealed in sharing opinions and

handling problematic topics; principally drawn from her significant ongoing practice with various brass instruments. That repertoire information is the principal part of Gigova's fundamental analysis and is based on a diverse music literature for brass and piano. It is natural that an important part of it is represented by Bulgarian composers. Gigova's tribute to Bulgaria's heritage is embodied in the interpretation of the works of contemporary composers' unknown to the larger European public. Together with her foreign musician colleagues the pianist takes an active part in promoting the achievements of the Bulgarian compositional repertoire. When analysing the very core of the piano problematic it feels as if the doctoral candidate rides at a hectic pace through it, leaving the reader "breathless" from the multifaceted and diversity nature of the richly illustrated subject. Each of the examples given is seriously grounded and well formulated in its' concrete context, as well as logically related to the problematic analyzed episode in question. However, the fact that this detailed presentation would be a challenge of exploration for the dissertation reviewers was not taken into consideration. The volume of theoretical material is simply overwhelming. In my opinion all examples might have been organised in an annexe and classified according to their problematic characteristics. Some of them might have been revealed through the method of referring to common techniques, repetitiveness of the performance features, new approaches and interpretation modes. It cannot be denied, however, that the meticulously explored repertoire for brass and piano demonstrates the creative exhaustiveness of the doctoral candidate's knowledge of European music for brass instruments and piano and is attested by Gigova's large performance experience which convincingly brings a major tribute of her own to the scientific research.

The final chapter focuses on non-traditional and contemporary sound shaping methods, related directly to certain intonation, metrorhythme and tempo

issues, emerging in a heterogeneous acoustic environment. The concept aims to achieve a better approach to the quest for an optimal efficiency of ensemble unity.

Undisputedly, Gigova's dissertation suggests a modern qualitative scientific view on the piano problematic, coherent with music literature, related to educational pedagogic activities and opuses of concert chamber music works. Thus are music and interpretation merged with great utility and the doctoral research is enhanced in its informative and analytical substance.

The list of references consists of rich sources of documentation – musical literature, teaching methods, articles and books as well as creative approaches and analysis to represent fully the essence of the piano performance problematic, explored through the ensemble “brass instrument-piano”.

The abstract summarises some of the major trends in the development of the dissertation and the realised during the doctoral studies publications are based on the main aspects of the research and its subject.

The overall contributive character of the study is presented in seven points and is logically grounded on a scientific basis.

Conclusion: This scientific study brings fresh approach to the management of piano performance in ensemble with a brass instrument. The clearly defined directions of treating the main subject have a primary importance for the educational and pedagogical activities of all pianists with a leading role in the Chamber Music process. The dissertation has a scientific character and I would strongly recommend that the scientific jury reward it by awarding the educational and scientific degree “doctor” in the Music and Dance Arts field to Tzvetana Gigova.

08.10.2022

Professor Art. D. Filip Pavlov